

18. Tojás Világnapi Szakmai Konferencia
2019. október 11.

A magyar tojáságazat kihívásai és jövőbeli lehetőségei

**DEBRECENI
EGYETEM**

Dr. Szöllősi László
egyetemi docens

Az előadás vázlata

- Nemzetközi kitekintés
- Magyar tojáságazat helyzete
- Problémák és kihívások
- Jövőbeli célok és feladatok

Nemzetközi kitekintés

- Globális termelés: 80 millió tonna (2017); 34,4%-os növekedés 10 év alatt;
- Kína (31,3 millió tonna), USA (6,3 millió tonna), India (4,8 millió tonna);

A tojástermelés, -fogyasztás és -kereskedelem az EU-28-ban

Megnevezés	2008	2018	2028	Változás (%)	
				2008-2018	2018-2028
Termelés (ezer tonna)	6 704	6 932	7 593	3,4	9,5
EU-15	4 982	5 393	5 724	8,2	6,1
EU-N13	1 722	1 538	1 869	-10,6	21,5
Fogyasztás (ezer tonna)	6 541	6 735	7 315	3,0	8,6
EU-15	5 288	5 450	5 977	3,1	9,7
EU-N13	1 253	1 286	1 338	2,6	4,1
Fogyasztás (kg/fő/év)	13,1	13,1	14,1	0,5	7,8
EU-15	13,4	13,3	14,3	-0,6	7,8
EU-N13	11,8	12,4	13,3	4,9	7,5
Import (ezer tonna)	24	22	25	-7,1	13,8
Export (ezer tonna)	187	218	303	16,8	38,7

- EU önellátottsági szintje: 103-104%

Étkezési tojás termelés alakulása az EU-ban

EU production of eggs for consumption (expert forecast Spring 2019)

Source : Experts WG

	Qty in Tonnes			% change	
	2017	2018	2019	%2018/2017	%2019/2018
FR	892 000	888 600	924 000	-0.4	4.0
DE	815 000	832 000	840 000	2.1	1.0
ES	721 000	793 000	833 000	10.0	5.0
IT	768 000	770 000	775 000	0.3	0.6
UK	657 740	679 530	710 790	3.3	4.6
NL	606 000	625 000	625 000	3.1	0.0
PL	525 000	535 000	565 000	1.9	5.6
RO	345 000	345 000	345 000	0.0	0.0
BE	158 000	153 200	156 300	-3.0	2.0
CZ	149 700	151 200	150 000	1.0	-0.8
SE	147 000	148 000	149 000	0.7	0.7
HU	130 600	131 300	133 220	0.5	1.5
PT	112 100	112 800	113 500	0.6	0.6
AT	109 330	109 400	111 040	0.1	1.5
EL	100 000	100 000	100 000	0.0	0.0
BG	88 000	88 000	88 000	0.0	0.0
DK	76 000	77 000	78 000	1.3	1.3
IE	70 180	73 200	75 000	4.3	2.5
FI	74 600	76 100	76 000	2.0	-0.1
SK	63 900	63 900	63 900	0.0	0.0
LT	49 000	50 000	50 000	2.0	0.0
LV	41 100	41 100	41 100	0.0	0.0
HR	40 500	39 000	41 000	-3.7	5.1
SI	21 000	21 500	21 500	2.4	0.0
EE	9 200	9 200	9 200	0.0	0.0
CY	9 045	8 908	8 985	-1.5	0.9
MT	6 900	6 900	6 900	0.0	0.0
EU	6 440 895	6 583 838	6 745 435	2.2	2.5

Top-7: 74%

1,9%

EU total without Romania

Tartástechnológiai arányok az EU-ban (2018)

2018			Technológia aránya %			
Member State (MS)	Tojótýúk db	Tojótýúk %	Bóvített ketrec	Alternatív	Szabadtartás	Bio
DE	53 488 130	12.8%	6.5%	62.0%	19.5%	12.0%
IT*	50 052 079	12.0%	54.7%	38.1%	3.3%	4.0%
PL	48 536 018	11.6%	84.5%	11.2%	3.6%	0.7%
UK	46 601 368	11.2%	35.2%	5.2%	56.9%	2.7%
FR	46 513 090	11.2%	60.8%	8.0%	21.3%	9.9%
ES	43 563 356	10.4%	82.3%	9.4%	7.4%	0.9%
NL	33 003 630	7.9%	16.1%	61.0%	16.0%	6.9%
BE	10 249 111	2.5%	36.7%	46.4%	12.2%	4.8%
PT	9 242 795	2.2%	90.1%	6.7%	2.6%	0.5%
RO	8 910 068	2.1%	62.0%	33.8%	3.3%	0.8%
SE	8 679 219	2.1%	9.2%	71.6%	3.1%	16.1%
HU	8 055 074	1.9%	70.4%	28.5%	0.8%	0.3%
AT	6 843 952	1.6%	0.8%	64.1%	23.5%	11.6%
CZ	6 600 835	1.6%	83.3%	15.7%	0.6%	0.4%
BG	4 985 283	1.2%	55.4%	41.1%	3.5%	0.0%
DK	4 867 997	1.2%	15.2%	45.7%	8.0%	31.1%
EL	4 549 458	1.1%	78.0%	12.2%	4.6%	5.2%
FI	4 219 525	1.0%	59.6%	30.5%	3.1%	6.7%
IE	3 601 813	0.9%	52.2%	1.1%	43.4%	3.3%
SK	3 230 532	0.8%	83.3%	15.6%	0.9%	0.2%
LT	2 982 521	0.7%	89.5%	9.9%	0.1%	0.5%
LV	2 860 470	0.7%	85.6%	11.7%	2.7%	0.1%
HR	1 943 512	0.5%	72.9%	24.6%	2.4%	0.1%
SI	1 525 408	0.4%	42.2%	39.1%	16.3%	2.4%
EE	960 849	0.2%	81.7%	8.1%	4.9%	5.3%
CY	497 129	0.1%	74.8%	14.1%	9.1%	1.9%
MT	344 680	0.1%	96.9%	3.1%	0.0%	0.0%
LU	114 200	0.0%	0.0%	79.0%	10.5%	10.5%
* updated						
TOTAL(28 MS)	417 022 102	100%	50.4%	28.5%	15.7%	5.4%

Az EU étkezési tojás importja

	2015		2016		2017		2018		Jan-Jul 19		Compared to Jan-Jul 18
	tonnes	%	tonnes	%	tonnes	%	tonnes	%	tonnes	%	
Ukraine	3 665	19,0%	8 043	45,1%	3 041	13,2%	13 792	50,2%	6 099	51,5%	- 35,7%
USA	2 745	14,2%	3 493	19,6%	11 567	50,3%	6 523	23,8%	2 607	22,0%	- 51%
Argentina	3 232	16,7%	1 864	10,5%	2 921	12,7%	1 940	7,1%	802	6,8%	- 53%
Albania	1 554	8,0%	824	4,6%	1 326	5,8%	963	3,5%	716	6,0%	- 26%
China	231	1,2%	247	1,4%	256	1,1%	333	1,2%	449	3,8%	+ 184%
North Macedonia	0	0,0%	4	0,0%	674	2,9%	685	2,5%	422	3,6%	+ 18%
Others	7 876	40,8%	3 343	18,8%	3 192	13,9%	3 224	11,7%	758	6,4%	
Extra-EU	19 303		17 818		22 976		27 459		11 854		
% change			- 8%		+ 29%		+ 20%		- 41,6%		

Az EU étkezési tojás exportja

Főbb exportőr tagországok:

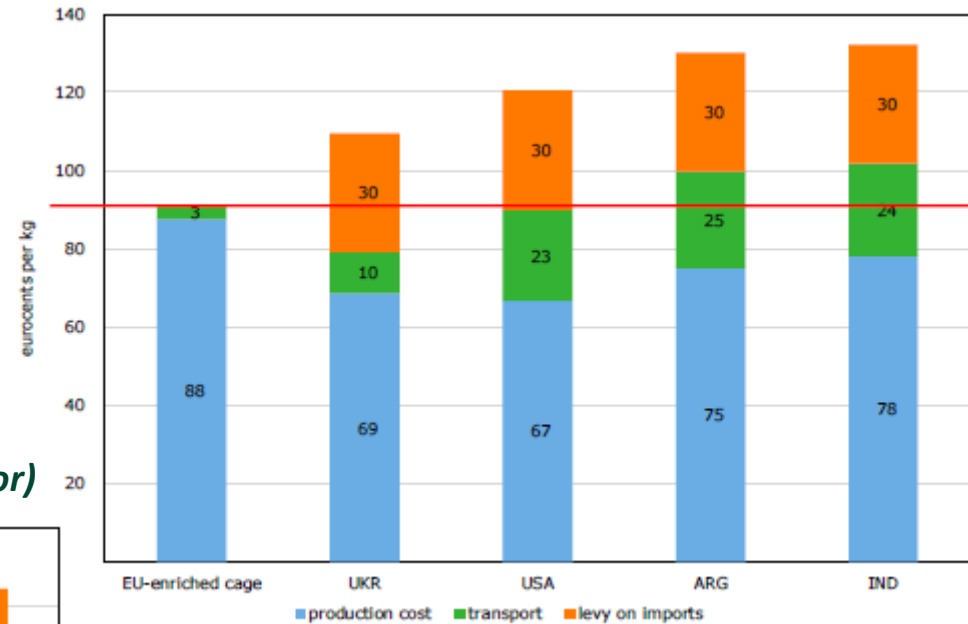
Hollandia (önellátottság 270-280%) és Lengyelország (önellátottság 170-180%)

	2015		2016		2017		2018		Jan-Jul 19		Compared to Jan-Jul 18
	tonnes	%	tonnes	%	tonnes	%	tonnes	%	tonnes	%	
Japan	73 471	26%	46 087	19%	53 211	25%	62 365	28%	43 977	31%	+ 31.3%
Switzerland	41 257	15%	40 335	17%	40 534	19%	39 546	18%	23 905	17%	+ 4%
Israel	11 750	4%	12 553	5%	10 680	5%	19 091	9%	9 251	6%	- 34%
Thailand	5 146	2%	5 729	2%	9 875	5%	10 737	5%	6 386	4%	+ 24%
Mauritania	1 310	0%	4 096	2%	1 856	1%	4 886	2%	4 692	3%	+ 107%
South Korea	3 455	1%	5 162	2%	7 908	4%	4 138	2%	4 190	3%	+ 94%
Taiwan	4 082	1%	6 483	3%	7 340	4%	7 685	4%	3 802	3%	+ 5%
Turkey	1 651	1%	2 972	1%	4 314	2%	3 567	2%	3 149	2%	+ 59%
Malaysia	2 987	1%	3 295	1%	2 225	1%	2 999	1%	2 524	2%	+ 68%
Russia	3 854	1%	5 278	2%	4 932	2%	3 573	2%	2 378	2%	+ 21%
Australia	692	0%	2 180	1%	2 053	1%	3 295	2%	2 170	2%	+ 0%
Others	130 820	47%	107 521	44%	64 302	31%	57 522	26%	36 383	25%	
Extra-EU	280 474		241 691		209 229		219 404		142 807		
% change			- 14%		- 13%		+ 5%		+ 18.6%		

Versenyképes-e az EU tojásszektora?

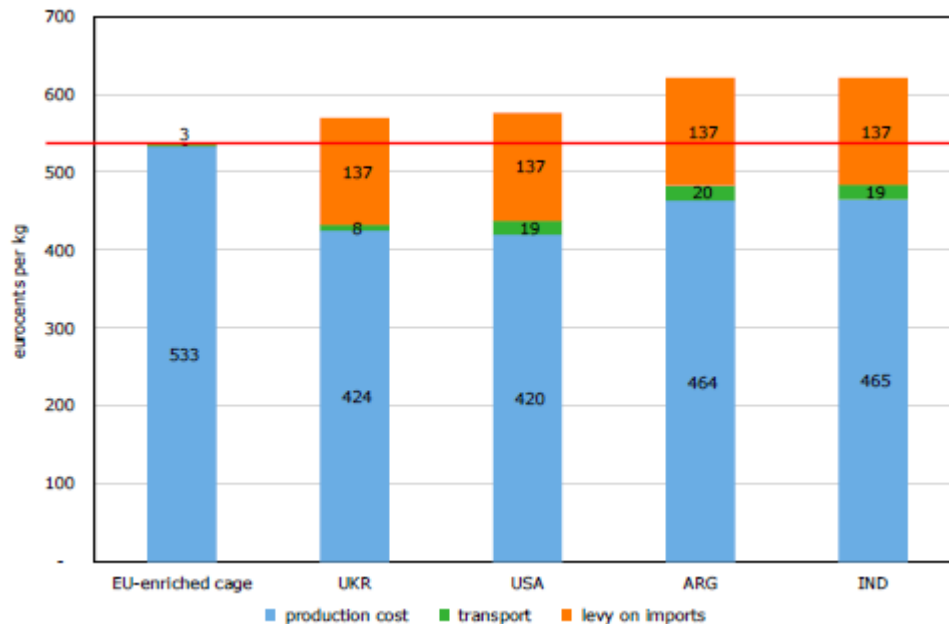
A jelenlegi EU előírásokhoz (környezetvédelmi, állatjóléti, élelmiszerbiztonsági) kapcsolódik a termelési költség 16%-a!

Az étkezési tojás költségének alakulása (eurocent/kg tojás)

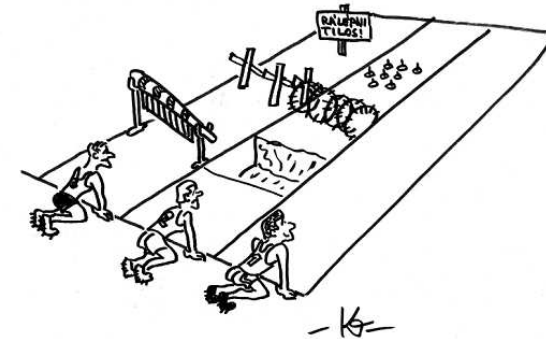

Forrás: van Horne, 2019

A tojáspor költségének alakulása (eurocent/kg tojáspor)

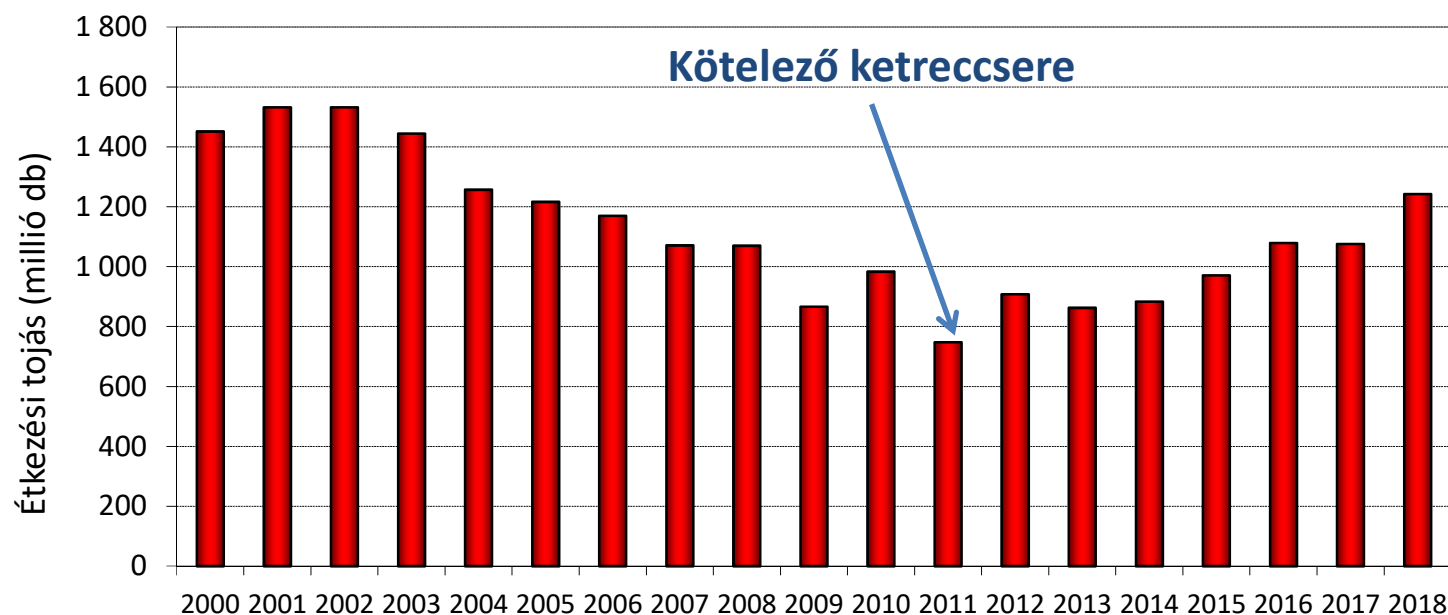
Forrás: van Horne, 2019

A regisztrált étkezési tojástermelés alakulása Magyarországon (2000-2018) *(Forrás: BTT, 2019)*

1,24 mrd db

- a regisztrált termelés aránya 89% (tyúkférőhely alapján);
- kb. 600-650 millió db háztáji termelés;
- fogyasztás: kb. 2,4 milliárd tojás;
- önellátottság: kb. 88%;

Tartástechnológiai arányok (2019) *(Forrás: NÉBIH, 2019)*

	(3) Ketrec	(2) Alternatív	(1) Szabadtartás	(0) Bio
Telepek száma: 476	54,6%	38,9%	6,1%	0,4%
Tyúk férőhely: 6,1 millió	82,9%	15,8%	0,9%	0,4%

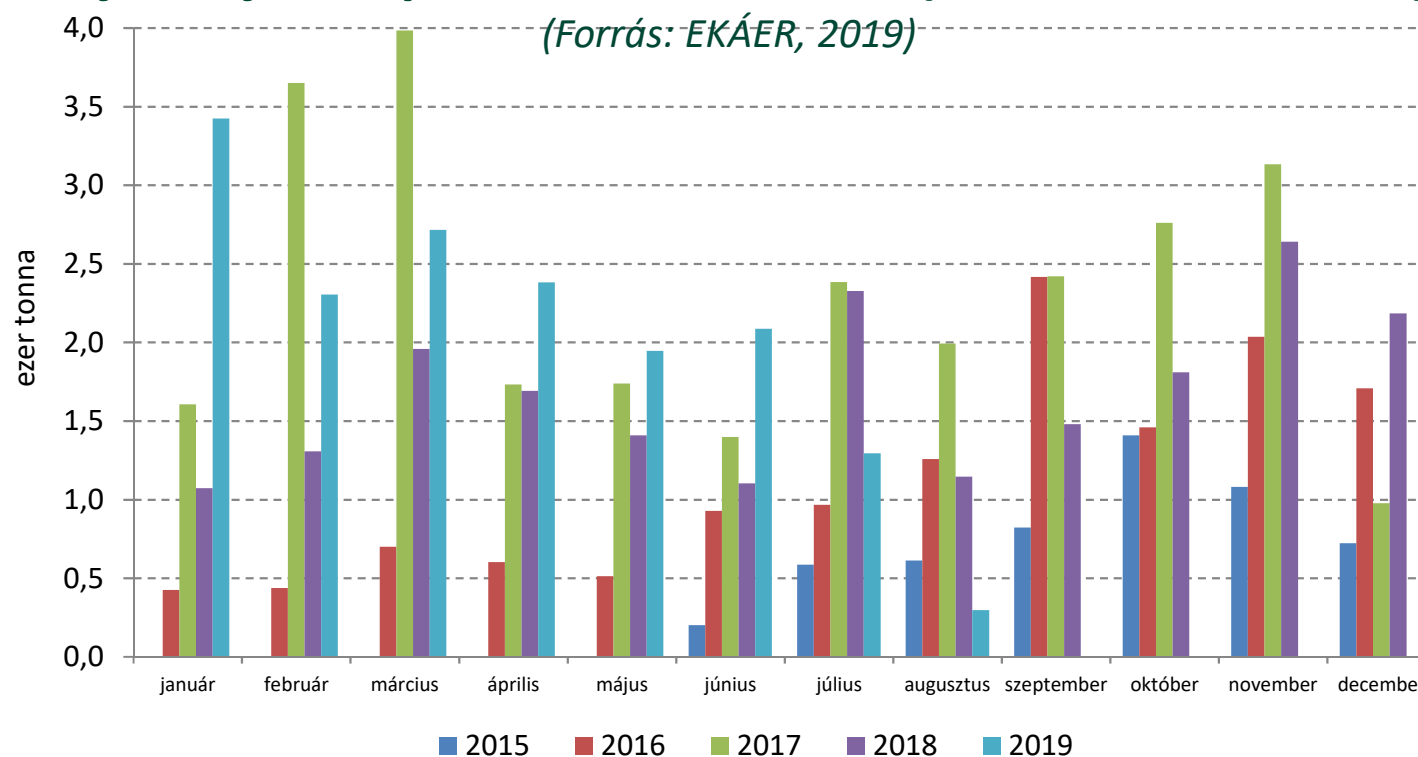
Tojás és tojástermék import (2015-2019) (Forrás: EKÁER, 2019)

Év	Tojás (ezer tonna)	Tojás (millió db) ¹	Tojás (mrd Ft)	Tojástermék (ezer tonna)	Tojástermék (mrd Ft)
2015 ¹	5,4	93,7	1,5	14,1	5,6
2016	13,4	231,9	3,0	30,4	10,7
2017	27,8	478,9	9,0	39,2	16,7
2018	20,1	347,0	5,1	30,0	11,3
2019 ³	16,4	283,7	4,1	20,9	7,5

¹58 g/tojás átlagos tömeggel kalkulálva; ²06-12. hó; ³01-08. hó

Héjas tojás import havi alakulása (2015.06.-2019.08.)

(Forrás: EKÁER, 2019)

Az ágazat versenyképességét befolyásoló tényezők

1. Fogyasztói/vevői igény

- ár;
- mennyiség;
- vevői elvárások;
- fogyasztási szokások, attitűdök;
- minőség (és annak számos dimenziója);

2. Piacra jutás feltételei

- szervezettség, integráció;
- állategészségügyi helyzet;
- piacszavaró tényezők;
 - szürke- és feketegazdaság;
 - piaci információk, statisztikák hiányosságai, anomáliái;
- feldolgozottság, hozzáadott érték;
- jelenlegi versenypozícióink;

3. A termelés hatékonysága, jövedelmezősége

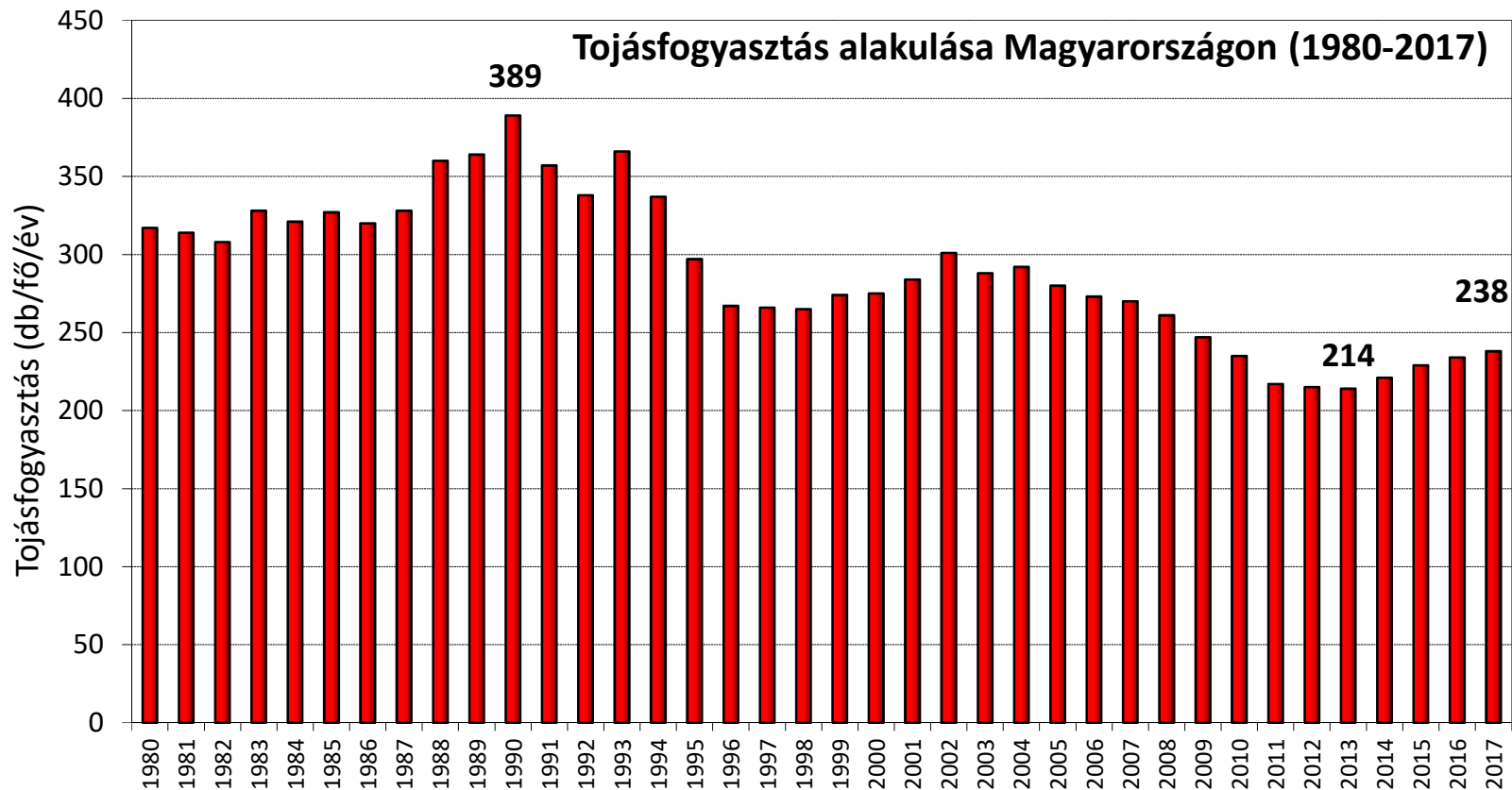
- termelési mutatók;
- üzemméret, termelési struktúra;
- tőke, műszaki színvonal;
- kapacitások kihasználtsága;
- szaktudás, szaktanácsadás;
- munkaerő;
- input-output árak;
- egyéb tényezők: horizontális támogatások, finanszírozás;
- költség-, jövedelemviszonyok;

1. Fogyasztói/vevői igény

- Növekvő kereslet az EU-ban és a világon;
- Ezzel szemben Magyarországon jelentősen visszaesett a tojásfogyasztás;
- Kihívások: élelmiszerbiztonság, nyomonkövethetőség, környezetvédelem, állatjólét, médiahatások stb.;

Forrás: KSH, 2019

A tyúktojás-vásárlási szokásokkal kapcsolatos hazai felmérés

(Forrás: InnoFood Marketing Kft., 2018)

- A vásárlási döntésnél elsődleges szempont a tojás külső megjelenése: legyen tiszta, megfelelő színű és ép. Ezekhez társul a tojás mérete, sárgájának a színe, valamint darabára, frissessége és származása.
- A legkevésbé fontos szempontok: akciók, márkanevek, állattartási technológia és állatjólét.
- A fogyasztók ismeretei a tartástechnológiákat illetően, hasonlóan a tojás héján található információs kódhoz, alacsony színvonalú és esetleges.
- A fogyasztók körében erős negatív előítéletek és tévhitek vannak a feljavított ketreces tartásmóddal kapcsolatban és azt állatjóléti szempontból a fogyasztók több mint 90%-a elutasítja.
- Ágazati kommunikáció és információ hiányában a fogyasztók egyértelműen szembefordulnak a ketreces tartással! → oktatás és a tudatformálás fontossága

1. Fogyasztói/vevői igény (folyt.)

- Az étkezési tojás több mint 50%-a a kiskereskedelmi láncokon keresztül jut el a fogyasztókhöz.
 - a beszállítókkal szembeni elvárások: alacsony ár, tétel nagyság, rendszeresség, megbízhatóság, rugalmasság stb.;
- A kiskereskedelmi láncok és a média fogyasztói igényt befolyásoló hatása
 - ketrecmentes, intenzív termelés ellenes trend;
- Érzelmi attitűdök vs. tudatos vásárlói döntések;
- Piaci bizonytalanság a vevői igényeket illetően;
- Nincs áttörés a Koronás Tojás védjegy bevezetése óta;
- Olcsó tömegtermékek piaca mellett egyedi termékek rés piacai;

2. Piacra jutás feltételei

Nagy mennyiségű, jó minőségű árualap, megbízható beszállítói magatartás;

→ Nem megfelelő az üzemi struktúra, a koncentráció és a szervezetség

Sok esetben még a közvetlenül jelentkező piaci igényeket sem vagyunk képesek kielégíteni → IMPORT; Ennek főbb okai:

- Heterogén a termelők szaktudásbeli, tőke-ellátottsági és termelés-technológiai színvonala (letisztulatlan piac)

→ jelentősen eltér a tojás önköltsége, ezzel együtt a termelők jövedelmezősége;

→ ezért nincs azonos érdek (amit tovább ront az ágazaton belüli ellentét);

→ ami nélkül nem alakul ki magasabb fokú termelői szervezetség;

- Szétaprózódott és szervezetlen termelés és értékesítés

→ nincsenek versenyképes méretű, koncentrált árualapok;

→ alacsony ár-alku pozíció az áruházláncokkal szemben;

- Ezt tovább rontja a csomagolási és logisztikai infrastruktúra elaprózottsága, elégtelen színvonala

→ problémás a folyamatos beszállítás és a gyors rendelésteljesítés;

→ kevés hazai termelő, csomagoló és forgalmazó vállalkozás „kezében” van mennyiségében is versenyképes árualap!

2. Piacra jutás feltételei (folyt.)

→ Piaczavaró tényezők

- Az elmúlt időszakban bevezetett intézkedések (kilós ár, EKÁER, áfacsökkentés, elektronikus számlarend) pozitív hatásai;
- Viszont az ágazatban továbbra is működnek „ügyeskedő” vállalkozások
→ szürke- és feketegazdaság negatív hatásai;
- Az importot alapvetően nem kell gátolni, a hazai termelők versenyképességét kell növelni! Kivéve: az EU szabályainak nem megfelelően előállított termékek.

→ Ágazati termelési és piaci információk, statisztikák hiányosságai, anomáliái

A piaci transzparencia hiányosságai miatt a termékpálya szereplői nem tudnak kellően tájékozódni a várható piaci viszonyokról.

→ Állategészségügyi és élelmiszerbiztonsági háttér → jó

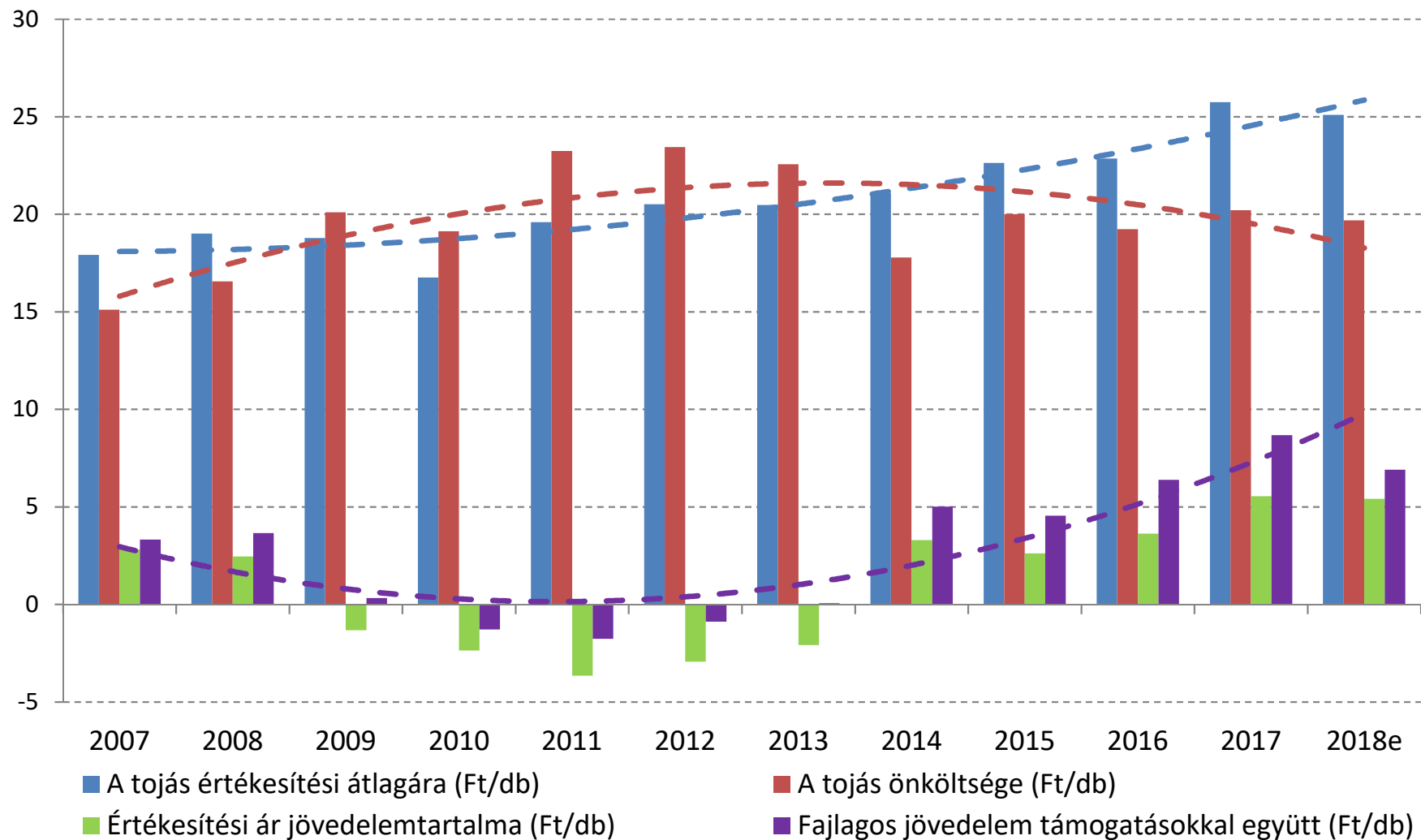

3. A termelés hatékonysága, jövedelmezősége

Az étkezési tojástermelés költség-jövedelem helyzete a meghatározó ártermelő gazdaságokban (2007-2018)

Forrás: Tesztüzemi ágazati adatok alapján az AKI Ágazati Ökonómiai Osztályán készült számítások
In: Béládi és Kertész (2009; 2012), Béládi és mtsai (2017), Szili és Szlovák (2018)

3. A termelés hatékonysága, jövedelmezősége (folyt.)

- A termelők között jelentős különbségek mutathatók ki a tojás önköltségében és ezáltal a jövedelemben! (Teljes önköltség: 18-28 Ft/tojás)
- Magyarországon a tojás önköltsége ketreces technológiában 29,5%-kal, míg mélyalmos tartásban 52,7%-kal magasabb, mint a Ny-Eu-i átlag (*van Horne, 2019*). Sőt, a nagyobb üzemek esetében is 10-25%-os hátrány tapasztalható.
- Az értékesítési árakra és az európai piaci viszonyok alakulására érdemi ráhatásunk nincs!
- A termelő vállalkozások kompetitív piacon árelfogadó magatartást tanúsítanak.
- Képesek vagyunk-e olyan – akár alacsony – áron kiszolgálni a piacot, illetve olyan alacsony önköltségen előállítani a terméket, mint a versenytársak?
- Miben rejlenek az önköltségcsökkentés és a profitnövelés tartalékai?

3. A termelés hatékonysága, jövedelmezősége (folyt.)

Problémák:

- Kis üzemméret, kedvezőtlen üzemi struktúra;
- Szakosodás hiánya → „mindenki csinál mindent”
(jércenevelés a tyúk fh. 89%-ában; válogatás és csomagolás a tyúk fh. 97%-ában; takarmánykeverés a tyúk fh. 76%-ában);
- Műszaki-, technológiai színvonal *(tojóistállók átlagos kora 24 év, technológia 9 év, jércenevelő épületek 26 év, technológia 20 év; csomagoló épületek 20 év, technológia 10 év);*
- Automatizáltság és digitalizáció hiánya;
- Kapacitáskihasználás
(tyúk férőhely ~82%; jérce férőhely ~78%; válogató és csomagoló ~33-36%; takarmánykeverő ~26%);
- Szaktudás és szakemberhiány;
- Fizikai munkaerő hiánya;
- Eladósodottság (jellemzően a kisebb méretű gazdaságok);
- Korábbi támogatási rendszer anomáliái;

Központi probléma: „**A magyar tojáságazat nemzetközi szinten nem versenyképes!**”

Fő célkitűzés: „**Az ágazat versenyképességének javítása**”

Szükséges célkitűzés-rendszer:

1. A piaci igények feltárása, bővítése;

- Hazai és nemzetközi piaci igények és lehetőségek azonosítása;
- A vevői igények konkretizálása, hatékony lobbizás, a tervezhetőség biztosítása;
- A hazai fogyasztás növelése;
- A hazai termékek iránti fogyasztói kötődés növelése;

2. A piacra jutás feltételeinek javítása;

- A termelői szervezettség jelentős fokozása;
- A csomagolás és logisztika színvonalának emelése;
- Az illegális gazdasági tevékenységek kontrollálása, a termékpálya letisztulásának elősegítése;
- A piaci transzparencia növelése;
- A magasabb hozzáadott értékű, feldolgozott termékek előállításához szükséges fejlesztések és K+F+I forrásainak megteremtése;

3. A termelés hatékonyságának, jövedelmezőségének javítása, stabilitásának biztosítása;

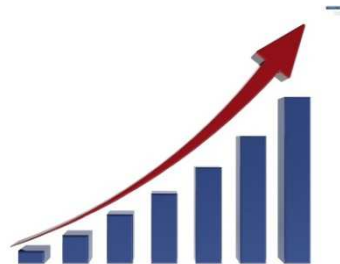
- A fejlesztésekhez és működéshez szükséges tőke megteremtése;
- Szakosodás elősegítése;
- Tudásalapú versenyképesség megteremtése, a hatékony termeléshez szükséges szaktudásbázis létrehozása;
- A munkaerő mennyiségi és minőségi biztosítása;
- Az állattenyésztési ágazat sajátosságait figyelembevevő kockázatkezelési rendszer kialakítása;

Várható eredmények

Az ágazat versenyképességének növekedése
→ **stabilabb, kiszámíthatóbb és tervezhetőbb tojáságazat**
→ **az ágazat növekedése, bővülése**

- A hazai egy főre jutó éves tojásfogyasztás növekedése (238 db → 260-270 db);
- A termelésben 250-300 millió darab többlettojás, 20-25% termelésbővülés;
- Ezzel az ágazat elérné az EU-csatlakozásunkat megelőző kibocsátási volument (1,5 Mrd tojás regisztrált termelés);
- Ezzel párhuzamosan az import tojás arányának csökkenése, az önellátottság emelkedése (88% → 92%);

1. A piaci igények feltárása, bővítése

1. feladat: A hazai és nemzetközi piacok igényeinek kvantitatív és kvalitatív felmérése, valamint a versenytársak elemzése → A piaci igények, lehetőségek és korlátok pontos meghatározása termékenként, a versenyképesen beszállítható termékek körének lehatárolása.

2. feladat: Az áruházláncok felé történő hatékony kommunikáció és lobbitevékenység → A fogyasztók a tények ismeretében döntsenek a saját preferenciájuk szerint, legyen meg a választási lehetőség a piacon. Ugyanakkor hosszabb távon alkalmazkodni kell a nemzetközi tendenciákhoz és fel kell készülni a szükséges lépésekre.

3. feladat: A hazai fogyasztók objektív tájékoztatása, oktatás és tudatformálás, a nemzeti védjegyekhez való kapcsolódás, fogyasztásösztönzés, közösségi marketing → A hazai tojásfogyasztás emelkedése, ezzel együtt az import termékek fogyasztásának csökkenése.

4. feladat: A feldolgozott termékek hazai fogyasztókkal való megismertetése, promóciója, közösségi marketingje → A feldolgozott termékek hazai fogyasztásának növelése.

2. A piacra jutás feltételeinek javítása

1. feladat: A termékpálya szereplői közötti vertikális és horizontális együttműködések növelése → A termelői szervezettség jelentősen növekszik, ami biztosítja a megfelelő árualap kialakítását, a kiskereskedelmi láncokkal szembeni ár-alku pozíció javítását és ennek eredményeként stabilabb piaci árakat, sőt elősegíti a nemzetközi piacokon való megjelenést is.

2. feladat: Az egységes árualap volumenének növelése és a logisztika színvonal fejlesztése → Biztosítja a megfelelő árualap kialakítását, a kiskereskedelmi láncokkal szembeni ár-alku pozíció javítását és ennek eredményeként stabilabb piaci árakat, sőt elősegíti a nemzetközi piacokon való megjelenést is.

3. feladat: Az illegális kereskedelem kontrollja, adóhatósági és élelmiszerbiztonsági ellenőrzések fokozása → A termékminőség és a nyomonkövethetőség ellenőrzése, a tisztességtelen piaci szereplők kiszűrése, a gazdaság további fehérítése, a termékpálya letisztulása, a jó színvonalú, legálisan működő vállalkozások versenyképességének növekedése.

4. feladat: Jól működő ágazati termelési és piaci információs rendszerek (árfigyelés, árprognózis, készletek) létrehozása és működtetése → Növekszik a piaci transzparencia, mind a piaci szereplők, mind az ágazati döntéshozók számára elérhető és hiteles információk állnak rendelkezésre. Csökken a piaci anomáliák hatása, mérséklődnek a piaci áringadozások.

2. A piacra jutás feltételeinek javítása (folyt.)

5. feladat: A továbbfeldolgozás innovatív fejlesztését célzó K+F+I források és az ahhoz kapcsolódó beruházási támogatások háttérének megteremtése

→ A termékinnováció eredményeként növekszik a magasabb hozzáadott értékű termékek választéka, előállításának mennyisége és exporthányada. Ezáltal hozzájárulva a piacon megjelenő árufelesleg levezetéséhez is.

6. feladat: A feldolgozott tojástermékek áfájának csökkentése → a feldolgozott termékek versenyképessége hazai szinten javul.

3. A termelés hatékonyságának, jövedelmezőségének javítása, stabilitásának biztosítása

1. feladat: Az ágazati fejlesztésekhez, újbóli technológiacseréhez szükséges tőke rendelkezésre állásának biztosítása és a fejlődést hatékonyan szolgáló támogatási rendszer kialakítása a VP 2021-2027 keretein belül

→ Az ágazati kibocsátás és teljesítmény tervezett növekedéséhez, valamint a piaci igények megfelelőzéséhez szükséges fejlesztések megvalósulása. Prioritás: digitalizáció és automatizáció. (Ez azonban önmagában még nem garantálja a kívánt termelésbővülést!)

2. feladat: Horizontális támogatások fenntartása, a költségvetési keretek további bővítése az ágazat súlyának megfelelően

→ Az EU jogszabályok betartásával felmerülő többletköltségek részbeni fedezésével javul az ágazat jövedelmi helyzete.

3. feladat: Professzionális szaktanácsadási rendszer kiépítése, a tudástranzfer biztosítása

→ Az ágazat szereplőinek szakmai ismeretei fejlődnek, bővülnek, és ezáltal javulnak a termelési mutatók, növekszik az ágazat versenyképessége. A gazdálkodói szemlélet formálódik a piaci és versenyképességi alapú, valamint profitorientált gondolkodás irányába.

4. feladat: A középfokú, technikai szakképzés erőteljes fejlesztése

→ Növekszik a középfokú technikai végzettségű, a fizikai munkákban is résztvevő, irányítási munkák végzésére is alkalmas munkaerő minősége.

5. feladat: Az állattenyésztési ágazat sajátosságait figyelembevevő kockázatkezelési rendszer kialakítása.

→ A kockázati tényezők bekövetkezése esetén azok pénzügyi hatásai mérsékelhetőek lesznek.

Összegzés

- A bemutatott célkitűzés- és feladatrendszer megvalósításával jelentősen előmozdítható az ágazat fejlődése, amely a versenyképesség javulását eredményezi. Ezért ebben a rendszerben meg kell teremteni az ágazat fejlődéséhez szükséges külső és belső feltételeket.
- A célokat és az azokhoz rendelt feladatokat rendszerszemléletben kezelve, minden feltétel egyidejű fejlesztésével alakítható csak ki az a pozitív üzleti környezet, amely a piaci szereplők fejlesztéseit motiválni fogja.
- Amennyiben a bemutatott, versenyképességet korlátozó tényezőket nem fejlesztjük rendszerszemléletben a következő öt évben, akkor az elvárható ágazati eredmények csak részben valósulhatnak meg.

Köszönöm a megtisztelő figyelmet!

Dr. Szöllősi László
egyetemi docens

szollosi.laszlo@econ.unideb.hu

Debreceni Egyetem Gazdaságtudományi Kar
H-4032 Debrecen, Böszörményi út 138.